

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dissertatio Triplex Theologica, Ad Mentem Præclarissimi
Ecclesiæ D. S. P. Avgvstini, (Cui consonat Doctor
Angelicvs cum Melliflvo,)**

Schweitzer, Johannes

Coloniæ Agrippinæ, Anno M.DC.LXXXII.

Responsio. Augustinum favere sententiæ negativæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39320

Nam in primis l. 14. de civit. c. 10. dicit: *Primos homines fuisse permansuros in statu sua felicitatis, si nec ipsi, nec quisquam ex eorum stirpe, iniquitatem committeret, quae damnationem reciperet &c.* Ex quo loco videtur colligi, S. Patrem sensisse, primos homines potuisse peccare venialiter in illo statu, quia peccatum veniale non est iniquitas recipiens damnationem. Et ibid. c. 11. ait: *Sed inexpertus divinae severitatis in eo falli potuit, ut veniale crederet, esse commissum, &c.* quod non videtur fuisse crediturus, si non potuerit peccare venialiter. Et l. 11. de Gen. ad lit. c. 5. ait: *Non est arbitrandum, quod esset hominem dejecturus tentator, nisi praecessisset in anima hominis quadam elatio comprimenda.* His non obstantibus

Respondeo & dico, Augustinum favere sententiae negativae. Colligitur ex cit. c. 10. ubi statum primi hominis describit his verbis: *Amor erat imperturbatus in Deum, atque inter se conjugum fida, & sincera societate viventium, & ex hoc amore grande gaudium, non desistente, quod amabatur ad fruendum. Erat evitatio tranquilla peccati, quae manente, nullum omnino aliunde malum, quod contristaret, irruebat. An forte cupiebant prohibitum lignum ad vescendum contingere; sed mori metuebant: ac per hoc & cupiditas, & motus, iam tunc illos homines in illo perturbabat loco? absit, ut hoc existimemus fuisse. Vbi nullum erat omnino peccatum, neque enim nullum peccatum est, ea quae lex Dei prohibet, concupiscere, atque ab his abstinere timore poenae, non amore justitiae &c.* Quae descriptio satis indicat, Augustinum sensisse, in tali statu nullum peccatum veniale potuisse

potuisse habere locum, à quo & alibi omnem pœnam, & malum voluit esse remotum, non minùs quàm omnem æstum & frigus à paradiso, in quo habitabat primus homo. S. Bernardus similiter describit fœlicitatem status primi hominis serm. in cœna D. *Primus parens noster paradisi accola constitutus est, Dominus terra stabilitus est, civis supernæ Hierusalem designatus est, domesticus Domini factus est: cuius amore & agnitione ditatus est consors Angelorum, frater & coheres celestium virtutum, nihil prorsus indigentia, nihil sentiens molestia: cui erant in promptu, quæ postulabat: non dico necessitas, sed etiam pia voluntas, cum nihil esset in anima, quod offenderet, nihil in carne quod puderet. Hic honor & hæc dignitas erat hominis, &c. Cum huiusmodi fœlicitatis statu non potest consistere peccatum veniale. Imò ipsa ratio, qua S. Thomas probat, in statu innocentia non potuisse committi peccatum veniale, fundatur in doctrina S. Augustini. Consistit enim in hoc, quod omne peccatum veniale contingat propter aliquem defectum ordinis, ex eo quod inferius non continentur firmiter sub superiori, &c. Sub qua propositione, (quæ habetur I, 2. q. 69. a. 3. in O.) subsumit S. Doctor: In statu autem innocentia erat infallibilis ordinis firmitas, ut semper inferius contineretur sub superiori, quamdiu summum hominis contineretur sub Deo, ut etiam Augustinus dicit l. 14. de civit. Dei. & ideo oportebat, quod inordinatio in homine non esset, nisi inciperet ab hoc, quod summum hominis non subderetur in Deo, quod fit per peccatum mortale. Ex quo patet, quod homo in statu innocentia, non potuerit peccare venialiter, antequam*

tequante

æquam peccaret mortaliter, &c. Docet autem id S. Augustinus cit. c. 10. & 13. ubi ait: Spontaneus est autem iste defectus: quoniam si voluntas in amore superioris immutabilis boni, à quo illustrabatur, ut videret, & accendebatur, ut amaret, stabilis permaneret, non inde ad sibi placendum averteretur, & ex hoc intenebresceret, & frigeret, ut ve. illa verum crederet, dixisse serpentem; vel illo Dei mandato uxoris præponeret voluntatem, &c. Quem locum S. Thomas citat etiam de malo q. 7. a. 7. idem probans.

Ad primum locum objectum respondeo, non posse ex illo quidquam colligi in favorem oppositæ sententiæ. Sensus enim est, quod primi homines cum tota sua stirpe perpetuò fuissent permansuri in statu felicitatis, si nullus eorum committeret peccatum; si autem aliquis peccaret, damnationem recepturum.

Ad secundum patet responsum ex verbis c. 13. proximè citatis, scilicet, primum hominem tunc fuisse in statu naturæ lapsæ, dum credebatur esse veniale, quod erat mortale; quia jam præcesserat superbia, qua obtenebratus fuit. Aversus enim erat ab amore superioris immutabilis boni ad sibi placendum; ac proinde falli poterat putando, se venialiter tantum peccaturum, si socius fieret uxoris in transgrediendo præcepto.

Adde, quòd secundum S. Thomam S. Augustinus per rō veniale intellexerit de facili remissibile, in quo credendo Adam fuit deceptus. Licet enim esset remissibile, non tamen erat remissibile tam facile, quam ille credidit; cum non esset remissibile sine incurso reatu mortis, & amissione sui status.

C

Ad

Ad tertium dico, sensum esse, quòd tentator non fuisset hominem dejecturus in externam prævaricationem, nisi præcessisset superbia, quæ ipsum jam deiecerat à statu innocentia, eò quòd mortalis esset. Erat enim aversio à Deo summo bono ad bonum commutabile.

Objicies. In ipsa superiori parte primi hominis in tali statu potuissent oriri subiti motus infidelitatis, odii &c. Ergo potuisset peccare venialiter, antequam peccaret mortaliter. Respondeo negando antecedens; quia tales motus indeliberati involvunt imperfectiorem repugnantem tali statui, secundum S. Augustinum & S. Thomam, & solent oriri ex inordinatione partis inferioris. Hinc in Angelis non reperiuntur, neque in anima separata.

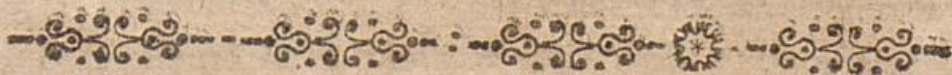
Instabis. Primus homo fuit in isto statu motus ad peccandum à motivo mortali: ergo à fortiori potuit moveri à motivo veniali. Contrà: Sicut non sequitur: Petrus fortissimus fuit victus à tribus: ergo etiam potuit vinci ab uno. Ita nec hîc: potuit peccare mortaliter; ergo etiam venialiter. Ratio est, quia motivum veniale est parvum & debile respectu primi hominis, qui fuit fortissimus ob justitiam originalem &c. & peccatum mortale destruit integritatem; veniale autem non destruit, ut supponitur, ac proinde nequit cum illo consistere, cum omnis inordinatio repugnet integritati.

Urgebis: Potuit prohiberi à Deo esus de ligno sub veniali, ergo potuit homo peccare venialiter, antequam peccaret mortaliter. Respondeo negando consequen-

sequen-

sequentiam, quia etsi in isto statu haberet homo liberum arbitrium ad peccandum venialiter, non poterat tamen exire in actum, nisi præcederet peccatum mortale, quamdiu ratio manebat subdita Deo. Stante enim ista subjectione, quæ sine peccato mortali tolli non poterat, manebat inferior pars subiecta superiori ita, ut nihil ab ea fieret, quod non ordinaretur in Deum, in quem peccatum veniale ordinari nequit.

Dices: Poterat liberè omittere jocosum mendacium, vel verbum otiosum in dicto statu, & per illam omissionem mereri: ergo etiam potuit oppositum velle, antequam peccaret mortaliter. Probatur consequentia: quia alioquin non liberè omisset. Respondes negando consequentiam, & ejus probationem, quia ommissio illa libera dependisset ab actu libero, sine quo non potest ommissio libera dari.

DUBIUM UNDECIMUM.

An primum primi hominis peccatum potuerit oriri ex rebeli concupiscentia?

Respondeo & dico primò: Primus homo creatus fuit sine omni interiori motu, & sollicitatione ad malum. Est indubitata doctrina S. Augustini contra Pelagianos. Probatur primò ex lib. de corrept. & grat. c. ii. *Ille verò nulla tali rixa à seipso adversus seipsum*